

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
Освітньо-професійна програма	Фізкультурно-спортивна реабілітація
Факультет	Здоров'я, фізичної культури і спорту
Кафедра	ТМФВ та АФК
Семестр	I
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська

Викладач	канд. наук. з фіз. вих. та спорту, доц., Романова Вікторія Іванівна
Контактна інформація	romanova250570@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація

Вивчення дисципліни «Історія фізичної культури» спрямоване на формування у студентів ґрунтовного розуміння того, що успіх будь-якої діяльності залежить від історичних закономірностей її розвитку.

Основні завдання курсу включають: розвиток професійної самосвідомості майбутніх фахівців у сфері фізичної культури та спорту; формування морально-етичних цінностей, патріотичних переконань і усвідомлення своєї причетності до світової історико-культурної спадщини; набуття навичок наукового аналізу, що сприятиме самостійному осмисленню історичних процесів у сфері фізичної культури; освоєння методів роботи з історичними та науковими джерелами, критичного аналізу документів і першоджерел; оволодіння вмінням застосовувати отримані знання у професійній діяльності, орієнтуватися в сучасних тенденціях фізичної культури та спорту, а також аналізувати спортивні події та явища.

Ця дисципліна допомагає студентам усвідомити роль фізичної культури у суспільному розвитку та формує компетентність у питаннях історичного становлення галузі.

Мета та цілі

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у студентів фундаментальних знань стосовно виникнення, становлення і розвитку фізичної виховання і спорту на різних етапах існування людського суспільства.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення навчальної формування у студентів системи знань щодо виникнення й розвитку засобів, форм, методів, ідей та теорій фізичного виховання та спорту.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: розвиток професійної самосвідомості майбутніх фахівців; виховання морально-етичних та ідейно-патріотичних переконань фахівця, причетності до світової історичної спадщини та традицій в галузі фізичної культури; прищеплення фахівцям навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку фізичної культури та спорту; навчання практичних навичок роботи з історичною та науковою літературою, критичного осмислення документів та першоджерел; вироблення умінь застосовувати набуті знання у професійній діяльності, для орієнтації в сучасних тенденціях розвитку фізичної культури та спорту, оцінки спортивних явищ та подій.

Результати навчання	По завершенню вивчення дисципліни студенти зможуть знати: різних континентах від доби первіснообщинного ладу до новітнього часу; основні історичні закономірності, факти, дати, події у зародженні та функціонуванні системи сучасного спорту та олімпійського руху; основні тенденції, події і закономірності розвитку в галузі фізичної культури на теренах України від найдавніших часів до сьогодення. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти: володіти термінологією історії фізичної культури; прищепити розуміння спорту як засобу міжнародного спілкування та зміцнення дружби між народами; використовувати матеріали з історії фізичної культури при проведенні бесід зі школярами для формування потреби до фізкультурно-спортивної діяльності; виховувати усвідомлення причетності нашої нації до формування світової історії фізичної культури; прищепити навички наукового аналізу спрямовані на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку фізичної культури; виробити уміння застосовувати набуті знання у професійній діяльності, для орієнтації в сучасних тенденціях розвитку фізичної культури, оцінки спортивних подій та явищ; пояснити як виникло те чи інше явище в історії фізичної культури, які етапи розвитку воно пройшло і яке його значення для сьогодення.
Soft skills	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; підвищення економічної культури та ерудиції фахівців; оволодіння науковими ідеями та практичними здобутками в цій сфері.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Фізична культура» та «Основи здорового способу життя», «Історія української державності та національної культури».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Всесвітня історія фізичної культури і спорту			
1. Витоки фізичної культури, фізична культура в первісному суспільстві	Історія фізичної культури як навчальна і наукова дисципліна. Структура курсу, його зв'язок з іншими предметами. Основні терміни і поняття дисципліни та еволюція їх розвитку. Періодизація та джерела вивчення історії фізичної культури. Передумови виникнення і розвитку фізичних вправ та видів рухової активності у первісному суспільстві. Причини виникнення фізичної культури.	Тести, питання	5
2. Фізична культура в Стародавньому світі	Особливості та провідні форми, суспільне значення фізичної культури в Стародавньому світі. Значення фізичного виховання в житті Стародавньої Греції. Зміст античної гімнастики. Особливості фізичної культури Стародавнього Риму. Особливості фізичної культури у країнах стародавнього Сходу та Америки	Тести, практичні завдання	5
3. Олімпійські ігри стародавньої Греції	Значення спорту у житті античних греків. Передумови виникнення Олімпійських ігор у Стародавній Греції. Програма, зміст, учасники Олімпійських ігор. Спортивні споруди Стародавньої Греції. Причини занепаду давньогрецьких Олімпійських ігор. Значення спорту у житті античних греків.	Кейси, тести	5

4. Фізична культура епохи середньовіччя	Особливості європейської фізичної культури в Середні віки. Особливості фізичного виховання у Середні віки в країнах Сходу. Лицарська система фізичного виховання. Розвиток фізичної культури серед селян та ремісників-міщан європейських країн. Вплив християнської релігії на розвиток фізичного виховання. Зародження науково-методичної думки в галузі фізичного виховання.	Кейси, питання	5
5. Фізична культура нового часу	Передумови формування національних систем фізичного виховання у XVIII-XIX ст. Особливості німецької, шведської, французької та сокільської систем фізичного виховання. Утворення нових форм та структур фізичного виховання: релігійних, жіночих, робітничих. Скаутський рух. Передумови формування національних систем фізичного виховання у XVIII-XIX ст.	Кейси, тести	5
6. Особливості розвитку спорту нового часу	Англійська система фізичного виховання. Діяльність Томаса Арнольда. Формування системи міжнародних змагань та організаційних структур міжнародного спорту. Формування наукових основ розвитку спорту.	Кейси, практичні завдання	5

Тема	План, короткі тези	Завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 2. Історія олімпійського і спортивного руху. Історія фізичної культури та спорту в Україні			
7. Витоки фізичної культури в Україні	Зародження фізичної культури на українських землях у період первіснообщинного ладу. Особливості фізичної культури скіфо-сарматської доби. Розвиток фізичного виховання та спорту в античних державах Північного Причорномор'я. Значення фізичних вправ у житті стародавніх слов'ян. Особливості, провідні форми та напрямки фізичного виховання в Київській Русі.	Кейси, тести	5
8. Фізична культура та спорт в Україні у XIX-XX ст.	Історичні передумови розвитку спортивного руху в Україні. Особливості розвитку фізичної культури і спорту в Східній Україні у XIX-XX ст. Особливості розвитку фізичної культури в Західній Україні (кінець XIX-30-ті рр. XX ст.). Роль Івана Боберського в розвитку західно-українського спортивно-гімнастичного руху. Розвиток спорту за часів УРСР. Зародження організаційних, програмно-нормативних та науково-методичних основ системи фізичного виховання. Фізкультурно-спортивний рух в Україні на сучасному етапі.	Кейси, тести	5
9. Фізична культура і спорт у незалежній Україні	Спортивний рух української діаспори. Особливості розвитку структури спортивного руху в сучасній Україні. Проблеми та перспективи розвитку українського спорту. Роль та місце ЛДУФК в спортивній історії України. Видатні спортсмени Львівщини. Утворення та функціонування українських спортивних осередків у США, Канаді, Австралії та інших державах у довоєнний та повоєнний періоди. Діяльність Української Спортової Централі Америки і Канади. Роль української діаспори у становленні НОК України. Видатні діячі спортивного руху української діаспори.	Кейси, тести	5

10. Історія фізкультурно-спортивного руху на Рівненщині	Історія становлення та розвиток фізкультурно-спортивного руху на Рівненщині. Видатні спортсмени та тренери Рівненщини. Зірки паралімпійського, дефолімпійського спорту Рівненщини. Діяльність спортивно-оздоровчих організацій Рівненщини. Проблеми та перспективи розвитку фізичної культури і спорту на Рівненщині.	Кейси, практичні завдання	5
Тема 11. Основні принципи, структура і функціонування олімпійського спорту, їх значення в історії фізичної культури	Основні принципи олімпійського спорту. Олімпійська хартія, її історична роль і значення. Міжнародна олімпійська система, її структура і роль в олімпійському спорті. Міжнародний олімпійський комітет (МОК), його діяльність. Олімпійські конгреси, їх проведення й історичне значення для олімпійського спорту. Створення, діяльність й історичне значення міжнародних спортивних федерацій (МСФ). Створення, діяльність й історичне значення національних олімпійських комітетів.	Кейси, тести	5
Тема 12. Основні напрями й історичне значення діяльності Міжнародного олімпійського комітету	Історичне значення єдності Міжнародного олімпійського руху. Історія діяльності Міжнародного олімпійського комітету (МОК) наприкінці ХХ — початку ХХІ ст. Історичне значення боротьби з апартеїдом у спорті. Історичні особливості організації і проведення олімпійських ігор останніх років. Історичне значення демократизації олімпійського руху в останні роки. Історичні передумови професіоналізації олімпійського спорту. Історичні аспекти взаємозв'язку олімпійського і масового спорту. Історія виникнення і розвитку Олімпійських ігор для інвалідів. Історична роль і значення спорту в світовій політиці. Історія участі жінок в олімпійському русі. Історія олімпійського руху в Україні.	Кейси, практичні завдання	5

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна література:

1. Бакіко І. В., Дмитрук В. С. Історія фізичної культури. Луцьк. 2013. 90 с.
2. Вербицький В. А., Бондаренко І. Г. Історія фізичної культури та спорту в Україні : [навчальний посібник]. Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили. 2014. 340 с.
3. Губарєв І. В. Конспект лекцій з дисципліни «Історія фізичної культури» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня спеціальності: 017 «Фізична культура і спорт» очної форми навчання. 2022. 174 с.
4. Степанюк С., Гречанюк О., Маляренко І., Ткачук В. Історія фізичної культури: [навчально-методичний посібник /для здобувачів ступеню вищої освіти «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 014.11 середня освіта (фізична культура), 017 фізична культура і спорт]. 2016. 272 с.
5. Хоменко С. В., Гриб Т. О., Клименченко Т. Г. Історія фізичної культури на різних етапах розвитку суспільства (частина II). Суми: 2019. 105 с.
6. Губарєв І. В. Конспект лекцій з дисципліни «Історія фізичної культури» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня спеціальності: 017 «Фізична культура і спорт» очної форми навчання. 2022. 174 с.
7. Єрмолова В.М. 10 років із П'єром де Кубертенем. – Київ, 2016. – 236 с.
8. Золоті сторінки олімпійського спорту України / За ред. І. Федоренко. – К.: Олімпійська література, 2010. – 191 с.
9. Кулик Я.Л., Історія виникнення й розвитку фізичної культури та спорту на Україні / Я. Л. Кулик, С.А. Костюк, М.І. Петренко. – Вінниця: Логос, 1997. – 131 с.

10. Липак К. Стрілецький спорт в Україні. Від козацьких звичаїв до олімпійських медалей. – К.: ТОВ «Світ Успіху», 2019. – 244 с.
11. Степанюк С., Гречанюк О., Маляренко І., Ткачук В. Історія фізичної культури: [навчально- методичний посібник /для здобувачів ступеню вищої освіти «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 014.11 середня освіта (фізична культура), 017 фізична культура і спорт]. 2016. 272 с.
12. Хоменко С. В., Гриб Т. О., Клименченко Т. Г. Історія фізичної культури на різних етапах розвитку суспільства (частина II). Суми: 2019. 105 с.
13. Цьось А.В. Історія фізичного виховання на теренах України з найдавніших часів до початку XIX ст.: навчальний посібник для студ. вищ.навч. закл./ А.В. Цьось, Н.А. Деделюк. Луцьк, Східноєвроп. нац. ун-т ім.Л.Українки, 2020. 456 с.

Допоміжна література:

1. Бака М.М. Спортивні вершини дев'ятої п'ятирічки,- К., 1976.- 112 с.
2. Вацеба О.М. Нариси з історії західно-українського спортивного руху. - ІваноФранківськ: Лілея-НВ, 1997. - 232 с.
3. Воробйов П.Г., Фірсель М.И. На славу спорту і в ім'я честі: Нариси про олімпійські види спорту,- К., 1999.- 264 с.
4. Заседа І. Олімпійські нариси,- К., 1998,- 140 с.
5. Заседа І. Олімпійці,- К., 1996,- 224 с.
6. Кордіяк Ю.С. Чемпіони живуть у Львові. - Львів: Каменяр, 1980,- 176с.
7. Кулик Я.Л., Костюк С.А., Петренко М.І. Історія виникнення й розвитку фізичної культури та спорту на Україні. - Вінниця: Логос, 1997. - 133 с.
8. На олімпійських хвилях: Довідник УСЦАК (1981-1996) / Упорядник О.Твардовський. – Нью-арк (СІНА), 1997. - 142 с.
9. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. К.: Олімпійська література, 1997. 178 с.
10. Пилат В.С. Бойовий гопак. - Львів: Галицька Січ, 1994 - 281 с.
11. Попеску І.К. Спорт у долях балканських народів. - Львів: Світ, 1991. 184 с.
12. Приступа Є.Н. Народна фізична культура українців. - Львів, 1995.-254с.
13. Приступа Є.Н., Пилат В.С. Традиції української національної фізичної культури. Львів: Троян,1991.- 104 с.
14. Приймак В. О., Калитка С. В., Романова В. І., Ходаковська Т. В. Аксіологічний підхід у вихованні школярів та досвід фізичного і морального виховання запорізьких козаків. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. Луцьк: Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2023. № 3. С. 48-54.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: <https://mof.gov.ua/uk>.
3. Офіційний сайт Міністерства економіки України: <http://www.me.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства праці та соціальної політики України: <https://www.msp.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Державної податкової служби: <https://tax.gov.ua/> .
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
8. Цифрова бібліотека ПВНЗ «МЄГУ ім. акад. С. Дем'янчука

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Тема 1-6)	30
Змістовий модуль 2 (Тема 7-12)	30
Підсумковий контроль (екзамен)	40
Загальна кількість балів:	100

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано